

NOVICE

kmetijskih, obertnijskih in narodskih reči.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

Tečaj XII. V Ljubljani v sredo 28. junia 1854.

List 51.

Od zložbe (arondiranja) zemljišč.

(Konec.)

Za vse pisma, ki zadevajo zložbo, naj bo odrešen poseben protokol in naj se shranjujejo v posebnem pismohranišču (arhivu).

Iz uredske dolžnosti naj c. k. okrajna gosposka opravlja pisanja protokolov in naj opravlja dotične pisma. Okrajna gosposka naj bo izpeljevalna oblast v vsih rečeh, ki zložbo zadevajo, in naj, kadar se bo tu ali tam kaka zložba dognala, premen zemljišč zapiše v katasterski zapisnik in v gruntne bukve.

Vse prošnje pisma, protokoli, razsodbe, pogodbe (kontrakti) in vse pisanja, ki zadevajo zložbe, naj se narejajo brez štempeljna.

Vsi odpisi, vpisi in prepisi v gruntne bukve, ki zadevajo zložene zemljišča, naj bojo oprosteni od percentvalne davščine.

Čeravno so blizu vkup ležeče zemljišča le poseben dobiček gospodarjem samim, je vendar želeli, da bi izpeljava zložbe prosta bila štempeljnov in prepisnih odrajtvi, ker v našem cesarstvu večina kmetovavcov še ni na tisti stopnji, da bi za dobiček, ki jim bo gotovo dohajal čez leto in dan, že danes kaj dali. Utegnilo bi jih veliko reči: „čemu bom še stroške imel za reč, ki mi ni ravno potrebna? sem pred opravil svoje dela na polju, če je ravno raztreseno bilo, jih bom opravil tudi v prihodnje, čeravno bolj počasno in z večim trudom živine“. Zato je kmetijska družba visoki vladi nasvetovala, naj bojo vse zložbo zadevajoče pisma in prepisi navadnih davšin prosti, da se nobeden kmetovavec ne bo mogel izgovarjati, da ga odrajtvi strašijo, zamenjati svoje zemljiše in ga lepo vkup zložiti. Neka podružnica je celo — v večji spodbradek k zložbi — nasvetovala, in tudi ta nasvet je kmetijska družba naznanila visoki vladi: da naj za oprosteno od vojaščine tudi manjši zemljišče zadostno bo, ako je popolnoma skupej, to je, popolnoma arondirano.

Ker bi pri zameni zemljišč upniki, ki imajo kaj terjati na tem ali unem zemljišču, utegnili overati zložbo, je zadnjič družba nasvetovala: naj bi se z osnovo zastavnic (hipotečnih bank) napravile zložbine dnarnice (Arondirungs- oder Commassationskassen), iz katerih bi se opornim upnikom to izplačalo, kar imajo na zemljišču terjati, in bi se tako njih overanje odpravilo. —

Kar pa gojzde vtiče, bo zložba njih veliko težavniša kakor sicer družih zemljišč, ker pri gojzdi ni vrednost v zemlji, ampak v lesu, ki na ti zemlji stoji, — tudi je temu gospodarju na lesu za kurjavo, unemu na lesu za stavbe in zidanja več ležeče, — eden hoče steljo uživati iz njega, drugi živino pasti v njem. In tako zna še družih veljavnih napotkov več biti zastran zložbe gojzdov. Gledé na te resnične težave, je vendar

tudi zastran zložbe gojzdov kmetijska družba svoje misli ob kratkem visoki vladi razodela. —

To, dragi kmetovavci, je, kar je krajnska kmetijska družba sl. ministerstvu predložila gledé na razmere krajnske dežele. Ravno tako so tudi kmetijske družbe vsih družih dežel našega cesarstva vladi svoje mnenja razodele gledé na razmere svojih dežel. Vse te predloge bo visoka vlada presodila in pretresla, in to, kar bo ona za dobro spoznala, bo povzdignjeno v postavo. To kar so kmetijske družbe ji predložile, so le nasvêti.

Gospodarske skušnje.

(Ktera koklja leže veliko jajc?) Marsiktera gospodinja se pritoži, da ima veliko put, pa malo jajc, in da se po tem takem ne plača jih rediti. Neki Francoz, ki se že veliko let s kuretino peča, svetuje, naj pri izberi taci put se gleda: 1) na grebén in podbradek; kolikor bolj škardatno rudeča sta grebén in podbradek, toliko več leže taka puta jajc; 2) tudi na šopek pod ritjo naj se gleda; kolikor večji je ta šop perja, toliko boljši je puta za jajca.

(Kako naj se čistijo stekla ali glaši). Steklenice za vodo in pitni kozarci otamnè po vodi včasih tako, da se ne dajo očistiti na nobeno vižo, če se še tako brišejo. S kisom (jesihom) jih umivati, pomaga sicer; veliko hitreji in popolnoma pomaga solna kislina (Salzsäure); v ta namen naj se vzame polovico vode, polovico pa solne kisline; za veliko steklenico (flašo) je dosto 50 do 60 kapljic solne kisline z ravno toliko vode zmešane; s tem naj se dobro izmije steklenica; potem pa naj se večkrat poplakne z vodo, da se odpravi po kislini raztopljená nesnaga iz nje (solnokislo apno in železo). — Če je mleko steklenice ogerdilo, se naj bolje očistijo s pepelom in vodo. — Vinske steklenice s svincom (šrekelnji) izmivati, ne zda veliko, ker okrogle gladke obličke ne odergnejo dosto nesnage, in znajo zavolj arsenika (mishice), ki je v šrekelnjih in se po kislinah raztopi, celo škodljive biti; naj bolje za vinske steklenice so zdrobljene jajčje lupine. — Za oljnate steklenice je naj bolji lug z enmalo živim apnom zmešan. — Za serkala (špegle), za šipe in druge stekla v staniših, posebno če jih muhe zlo omažejo, ni boljšega snažila kakor je z vodo zmešan salmiakovec (Salmiakgeist), vsacega pol. (Mitth. f. d. Gewerbv.)

Listeč za podúk in omiko.

Hudobna mati pred sodbo.

22. dan tega mesca je stala pred c. k. deželno sodijo na Dunaji Ana St., žena nekega vervarja (zalarja) zatožena, da je svojega lastnega, 8 let starega otroka umorila. Lasé stojé človeku po koncu slišati tako